

Hinkelsmaar, de vierde krater vormde. Die Maar is echter geheel dicht gegroeid door biezenniet en anderen waterplanten. De Wanzenborner-maar ligt op 467 M. boven zee en is 4 meter diep en heeft 2.5 H.A. oppervlakte. (Zie schetskaartje).

Van de Mosenberg gaat een weg over Bettfeld naar het Merfelder maar, dat, op 384 meter ligt, 50 Meter diep is en een oppervlakte van 25 H.A. heeft. Dit Maar ligt omsloten door een hoogen kraterrand, die slechts aan twee zijden is doorbroken. De eene doorgang vormt den weg naar Manderscheid, de andere die naar Bettfeld. Hier vond ik de prachtige donkerpaarse *Orobancha purpurea* terwijl in de weiden de te weinig gewaardeerde *Poterium offinalis* haar sierlijke langgesteelde purperen bloeiwijzen in de hoogte stak. Binnen den rand ligt het dorp Merfeld, bekend door de roman van Clara Viebig: *Vom Müller Hannes*. Wie belang stelt in deze werkelijk gebeurde geschiedenis, kan op den weg van Merfeld naar Manderscheid aan de Meerbach, de ruïne vinden van den Molen van Müller Hannes, de molen, waar het drama afgespeeld werd.

Op den achtergrond even boven den rand van den Wanzenborner Maar ziet men den kraterrand van het verder gelegen Merfelder Maar. Het dorp Meerfeld ligt in de diepte.

LEON. A. SPRINGER.

(Wordt vervolgd).

DE SMARAGD-HAGEDIS.

(*Lacerta viridis* L.).

In onzen stadstuin hebben wij in het begin van Mei 1913 tien Smaragdhagedissen losgelaten. Een rots van op elkaar gestapelde blokken lavatufsteen met als basis een hoop puin, welke rots circa 20 M². beslaat dient hun tot schuilplaats. Hun jachtveld is de geheele tuin, die circa 500 M². groot is en volop door de zon beschenen wordt, als de zon zich tenminste gelieft te vertoonen, wat in den zomer van 1913 slechts bij uitzondering het geval was. Niettegenstaande het ongunstige weer zijn van onze tien hagedissen er zeven dik en vet den winterslaap ingegaan, één ziet er zoo mager uit, dat wij twijfelen of zij den winter doorkomt, één is gestorven, omdat zij gesnoept had van vergiftigd vleesch, dat voor de katten was bestemd en één is verdwenen, vermoedelijk door een kat opgepeuzeld. De strijd tegen de katten was in het begin onze grootste zorg, kippengaas op de schutting hielp niet, want ze kwamen daar via buurmans boomen toch overheen, maar toen ook hij, de vieze kattenbende moede, zijn geheelen tuin hoog met kippengaas afrasterde, waren wij van de plaag verlost.

Wij hebben van ons troepje groenrokken veel genoeg gehad. In het begin waren ze zoo schuw, dat als het grint in de paden onder een voetstap kraakte alle hagedissen al gevlogen waren. Langzamerhand gewenden ze zich aan de menschen en na een week of vier konden wij ze al rustig in hun levensgewoonten waarnemen, hoewel ze meer intieme relatie nog beslist uit den weg gingen.

Een potsierlijk gezicht was de nieuwsgierigheid der musschen voor de vreemde dieren. Soms liep een hagedis over het pad en een viertal musschen op een rijtje er achter huppelende met uitgerekte halzen het wonder bekijkende.

Van de jacht der hagedissen zagen wij maar enkele staaltjes. Vermoedelijk vormen regenwormen het hoofdmenu en zoeken ze deze op vochtige verborgen plaatsjes. Is dan de grootste honger gestild dan gaan ze lekker in de zon liggen luieren en nemen zelfs van een vlieg, die vlak bij hun kop gaat zitten geen notitie. Wij zagen ze alleen jacht maken op hommels, rupsen en langpootmuggen (*Tipula's*). Om een hommel te krijgen, die honig peurde, sprongen ze soms meer dan 30 cm. hoog en beten de bloem met den hommel erin af; een knauw, het zaakje werd weer uitgespuwd en daarna de hommel zonder bloem naar binnen gewerkt, de harige pels geneerde hen daarbij in het minst niet; daarentegen werden harige rupsen

eerst zoolang over den grond heen en weer gewreven totdat een deel der haren afgeschuurd was. Het uitkomen der langpootmuggen beloerden ze in het grasveld. Meestal kregen de stumpers geen kans met de lichte bovenwereld kennis te maken; nog voor het verlaten van de pophuid was de mug al opgepeuzeld. Soms kwam de groene roover iets te laat; onhandig nog met slepende pooten zweefde de mug laag over den grond telkens tegen de grassprietten stootende; dan de hagedis met een vaart op vervolging uit, waarbij de lange staart niet meer sleepte, maar stijf schuin naar boven gericht als stuurtoestel dienst deed.

Broodnijd bracht de hagedissen in hevige gemoedsbeweging; strijdlustig bliezen ze de halzen op, trappelend met de voorpooten, dan nijldige uitvallen en hardnekkige vervolgingen, waarbij een snelheid ontwikkeld wordt, zoo groot dat men ternauwernood de diertjes met de oogen kan volgen.

Op een goeden dag werd het eindeloos geduld van mijn vrouw beloond; een der hagedissen kwam

na wel een half uur geaarzeld te hebben, nu eens naderbij komende, dan weer terugtrekkende, op een voorgehouden meelworm af en rukte die uit de vingers, onmiddellijk vluchtende. Maar van nu aan was het ijs gebroken. Deze held, dien wij Fafner, gedoopt hebben, kwam al spoediger de aangeboden meelworm halen, liep eindelijk op de hand en liet zich opnemen en strelen, likte zelfs de hand van zijn weldoenster, zooals men op bijgaande photo zien kan en eindelijk, o wonder, kwam hij vanzelf op den schoot en bedelde met opgeheven kopje. (Zie photo).

En nu gebeurde er iets heel merkwaardigs: eerst een en toen verscheidene hagedissen volgden met duidelijk waar te nemen aandacht Fafner's heldendaden, kwamen steeds naderbij en waagden het eindelijk ook den voorgehouden meelworm aan te nemen; nu zijn er meerdere,

die zich rustig laten opnemen en strelen en het geheele troepje is zoo mak, dat zij op een bepaald fluittoontje alle komen aanloopen als een troep hondjes. Dat zij heel goed onderscheid maken tusschen personen, blijkt wel hieruit, dat zij, ook toen mijn vrouw er al op kon nemen, van mij nog niets wilden weten en eerst ook langzamerhand zich moesten gewennen door mij gevoerd en opgenomen te worden. Nog altijd zijn er enkele, die grooter sympathie voor mijn vrouw dan voor mij aan den dag leggen. Aan vreemden gelukt het zelden of nooit ze uit de hand te doen eten.

Er is een groot individueel onderscheid tusschen de hagedissen zoowel in uiterlijk als in karakter. Wij kennen ze alle uit elkander en iedere hagedis heeft nu een naam, wat bij de waarneming van elks gewoonten en eigenschappen wel noodzakelijk is.

Als ze den winter doorkomen, zullen wij nog meer waarnemingen omtrent hun psyche kunnen doen en daarvan een en ander in dit tijdschrift mededeelen.

Rotterdam,

D. L. UYTENBOOGAART.

VARIA UIT DELI.

NOG IETS OVER DE GROOTE SLAG.

I.

ISTERMIDDAG was ik in de buurt van de woning van den Heer Schlechter en besloot, hoewel ik een klein uur door den modder moest baggeren, nog eens een bezoek te brengen aan de reuzenslang (waarover ik u reeds een en ander vertelde) die, naar men mij zeide, nog steeds in leven was.

Tegen ongeveer half zes des middags kwam ik met mijn gezelschap bij het huis en vond in de kooi een ineengewikkelde, zwart glanzende, massa. *Gedurende ruim drie maanden lag de slang nu zoo, en versmaadde alle voedsel.* Men zou zeggen, dat het dier dood was. Ik tikte met mijn wandelstok tegen de kooi, terwijl een der dames vlak voor de kooi stond. Plotseling kwam uit de ineengewrongene massa de reuzenkop te voorschijn en schoot bliksemsnel in de richting van de dame, stootte echter tegen het gaas, trok zich wat terug, maar bleef dreigend opgeheven. Eerst na eenigen tijd zonk de kop langzaam op het lichaam terug.

De heer Schlechter, die voor korten tijd een andere woning moest betrekken, nam ook de slang mede. Hij maakte een gat in het gaas, bond daar een stevige zak voor en, jawel! 's nachts kroop het dier in de zak. Hij werd nu in een bierkist gedaan; (dit zijn nogal zware stevige kisten) maar door eenvoudig het lichaam wat te ontrollen barste de kist aan alle kanten open. Gelukkig ontdekte men het bijtijds en met behulp van 5 coolies — die alle kracht moesten aanwenden om het dier in toom te houden — werd hij in veiligheid gebracht. Dit gebeurde eergisteren en waarschijnlijk heeft deze gebeurtenis het dier eenigermate uit zijn apatischen toestand gewekt. De aanval althans, die hij gisteren deed bevreemde mij zeer.

De Heer Schlechter denkt het dier eerstdaags dood te schieten en het te villen, want de huid, hoewel niet schitterend van kleur, vertoont toch nog eigenaardige teekeningen.

De kleine slang, waarover ik u schreef, ontvluchtte en kruipt dus ergens weer vrij rond. Heeft hij tijd van leven, dan wordt dat ook zoo'n groot exemplaar.